

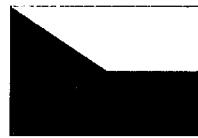
IPn: Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací

Příloha č. 8

Závěry mezinárodního auditu

Počet listů: 3

6.12.2011

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Problematicke hodnocení výsledků a výstupů výzkumu a vývoje je věnována velká pozornost v obou průběžných zprávách Technopolisu o výsledcích mezinárodního auditu systému VaVaI v ČR a v závěrečné syntetické zprávě, která je uveřejněna v plném znění na adrese: <http://audit-vav.reformy-msmt.cz/soubory-ke-stazeni/zaverecna-zprava-z-audit-u-vaval/>, je obsaženo shrnutí nálezů a doporučení. Z této zprávy vyjímáme části týkající se hodnocení VaVaI.

Kapitola Summary

The role of evaluation in policymaking and governance

The evaluation system for evaluating R&D&I in the Czech Republic works badly. While in 2004, the National Policy for R&D adopted internationally accepted principles for evaluation, the interpretation and use of evaluation in R&D&I in the Czech Republic have become increasingly narrow. In particular, it focuses on measuring the wrong thing by looking at the immediate outputs of the research system rather than whether it produces the intended societal effects.

The Evaluation Methodology for institutional funding is not fit for purpose. Its reliance on quantitative indicators is driven by a desire to de-politicise and depersonalise the funding process. By relying only on (proven) past achievements, it aims to act against nepotism, corruption and lobbying. It sends out a clear signal: no outputs, no institutional funding. As such, it addresses the issue of low productivity in some research organisations. At the same time, it is intended to improve the quality of research outputs. These are good ambitions.

However it suffers important weaknesses including reductionism, failure to address differences in inputs and outputs or to take account of policy requirements such as the national thematic priorities treating all institutions in the same way, regardless of their missions by using output indicators that are in practice arbitrary. Informed peer review would in many cases lead to

different and more nuanced assessments of research group performance than is possible using the EM. The EM leads to opportunistic behaviour ('gaming the system') by researchers and makes institutional funding unpredictable. It leads in some cases to large swings in funding and encourages short-term focus by punishing investment in the development of new fields and capacities that have few short-term outputs. It has been refined annually, but in the absence of a change that introduces prospective elements and judgement it will continue to perform badly, fragmenting research efforts, discouraging collaboration, distorting research performers' innovation-orientated activities and impeding the development of research strategy and investment and the creation of science-industry links.

In most systems, evaluation helps us understand whether interventions are effective. They become part of the policy cycle and provide some of the strategic intelligence that keeps policy relevant. In R&D policy in the Czech Republic, programme evaluation focuses on R&D outputs. Especially in a context where stakeholders' role in policymaking is declining, this detaches R&D&I policy from needs. In parallel, the EM allocates institutional resources to strong research performers based solely on outputs and irrespective of whether their research is useful. Clearly, a radical change is needed in the nature of R&D evaluation.

Systém hodnocení VaVaI v ČR pracuje špatně. Zatímco v roce 2004 Národní politika VaVaI přijala mezinárodně akceptované principy hodnocení, interpretace a použití hodnocení se stalo postupně velmi zúženým. Zejména se zaměřuje na měření špatných ukazatelů tím, že sleduje bezprostřední výsledky výzkumného systému raději než to, zda výzkum produkuje žádoucí společenské efekty.

Metodika hodnocení výsledků VaV nesplňuje svůj účel pro institucionální financování. Důvěra ve kvantitativní indikátory je vyvolána očekávanou depolitizací a odosobněním financování. Spoléháni pouze na výsledky dosažené v minulém období může působit proti protekcionářství, korupci a lobismu. Vysílá jasný signál: žádné výsledky, žádná institucionální podpora. Tím dává signál výzkumným organizacím s nízkou produktivitou a současně podporuje kvalitu výzkumných výsledků. To jsou dobré ambice.

Ovšem Metodika hodnocení má řadu závažných slabin včetně redukcionismu, nemožnosti srovnávat vstupy a výstupy nebo to, že nebere do úvahy politické požadavky, jako jsou národní priority výzkumu, tím, že posuzuje všechny instituce stejně bez ohledu na jejich misi a to pouze

podle výsledků, které jsou prakticky libovolné. Informované peer review by vedlo v mnoha případech k rozdílnému a více odlišujícímu se hodnocení výkonnosti vědecké skupiny než je možné při použití současné Metodiky hodnocení. Metodika hodnocení dále vede k oportunistickému chování vědců, a tím se institucionální financování stává nepředpověditelným. V některých případech způsobí velké výkyvy ve výši institucionálního financování. Dále podporuje soustředění institucí na krátkodobé výsledky a negativně postihuje investování do rozvoje nových oborů a kapacit, které mají obvykle nízký počet výsledků v krátkém časovém úseku. Metodika hodnocení se mění každoročně, ale stále neobsahuje perspektivní prvky hodnocení, takže bude pokračovat špatná snaha fragmentovat výzkum, nebude podporována spolupráce, aktivity směřované k inovacím a vytváření vztahu věda-průmysl ani rozvoj výzkumných strategií a investic.

V mnoha systémech hodnocení pomáhá porozumět tomu, zda státní intervence jsou efektivní. Hodnocení se tak stává součástí politického cyklu a je zdrojem strategické inteligence, která napomáhá politické relevanci. V ČR jsou programy hodnoceny pouze výsledky. Speciálně v situaci, kdy role aktérů v tvorbě politik VaV je snižována, tento způsob hodnocení programů odděluje politiku od potřeb. Současně, Metodika hodnocení alokuje prostředky silným výzkumným organizacím bez ohledu na to, zda je jejich výzkum užitečný. Podle našeho názoru je nutná radikální změna hodnocení VaV.

5.2 Recommendations

7. The Evaluation Methodology is not fit for purpose. It introduces structural and behavioural distortions and impedes many aspects of the NRIS' development. The Evaluation Methodology should be replaced by a system of performance contracts that have both prospective and retrospective components, supported by a combination of objective indicators and international peer judgement.

8. The system of R&D evaluation in the Czech Republic more broadly focuses on counting outputs at the expense of understanding policy interventions and their impacts. It therefore provides information that is at best of limited relevance. Evaluation practice should be the subject of root and branch reform, refocusing on outcomes and impacts in addition to outputs and contributing to policy and programme development and planning. Inter alia, this will involve implementing the 'waterfall principle' that involves levels in the steering hierarchy using

independent expertise to evaluate levels hierarchically below themselves but not in effect being able to do self-evaluation.

7. Metodika hodnocení výsledků VaV nesplňuje svůj účel. Vyvolává strukturální a behaviorální deformace a zabraňuje rozvoji mnoha oblastí systému VaVaI v ČR. Metodika hodnocení by měla být nahrazena systémem výkonnostních smluv, které budou obsahovat jak perspektivní tak retrospektivní složky a budou podporovány kombinací objektivních indikátorů a mezinárodního posouzení peer-review.

8. Systém hodnocení VaV v ČR je zaměřen především na počitatelné výsledky na úkor porozumění politickému zásahu a jeho dopadu. Informace získané z tohoto hodnocení mají přinejlepším velice omezenou hodnotu. Systém hodnocení by měl být podroben úplné reformě a to tak, aby vedle výsledků bylo hodnocení zaměřeno i na výstupy a dopady, a mohlo sloužit politikům při rozhodování a při plánování a návrzích výzkumných programů. Mezi jiným, by měl obsahovat „princip padající vody“, který říká, že vyšší stupně v řídicí struktuře hodnotí stupně podřízené pomocí nezávislé expertizy, ale ne tak, aby se ve skutečnosti hodnotily samy.

Kau *Hele*

